

PM 2011:170 RII (Dnr 001-1925/2011)

Vissa förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m. (Ds 2011:31)

Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet

Remisstid 1 december 2011

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Vissa förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m.” (Ds 2011:31) hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Arbetsmarknadsdepartementet har till staden remitterat promemorian ”Vissa förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m.” (Ds 2011:31). Remisstiden sträcker sig till 1 december 2011. Promemorian innehåller förslag i flera olika frågor inom Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde och det övergripande syftet är att skapa ett mer ändamålsenligt regelverk. Förslag lämnas till ändringar i lagen om arbetslöshetsförsäkring, inkomstskattelagen och lagen om arbetsmarknadspolitiska program. Ändringar föreslås också i lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor samt att medverkan av nämndemän tas bort i vissa måltyper i avgöranden i kammarrätt. Vidare föreslås att reglerna om byggnadstillstånd och praktisk utbildning av byggarbetare ska upphävas. Promemorian föreslår även att förenkla för kommuner då man ska samverka i frågan om samhällsorientering för nyanlända invandrare. Dessutom lämnas förslag att förändra lagstiftningen kring diskriminering som har samband med kön i fråga om försäkringstjänster.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att regeringen bör se över om den statliga finansieringen av samhällsorientering är tillräcklig för att uppnå uppdragets ambitionsnivå.

Mina synpunkter

Den del i promemorian som berör Stockholms stad handlar om regelförenklingar för samhällsorientering. Regeringens förslag innebär att kommuner kan ingå avtal med varandra om utförande av samhällsorientering efter upphandlingsförfarande enligt lagen om offentlig upphandling. Stockholms stad har redan idag ett samarbete med

24 av länets kommuner där syftet är att tillsammans utföra samhällsorienteringen. Ett gemensamt administrativt kansli Centrum för samhällsorientering i Stockholms län har skapats för att administrera avrop, samordna samhällsorientering och kontakt med externa aktörer samt för att driva den gemensamma webbplatsen www.nyistockholm.se. Det gemensamma kansliet ligger i Stockholms stad.

I likhet med stadsledningskontoret anser jag att regeringens förslag om att öka möjligheterna för kommuner att köpa tjänster av varandra genom kompetensutvidgning är positivt. Men precis som stadsledningskontoret påpekar innebär inte detta en utökad möjlighet för kommuner att samarbeta kring samhällsorienteringen. En sådan utökad möjlighet vore önskvärd, inte minst mot bakgrund av att regeringen säger sig avse utöka målgruppen för samhällsorientering vilket kan innebära att den modell som Stockholm samarbetar inom idag riskerar att bli otillräcklig. Om det inte ges förutsättning för kommunerna i ett län eller i en region att samarbeta blir det svårt att leva upp till etableringsreformens intention att underlätta för den som är nyanländ att ta del av samhällsorienteringen på sitt modersmål. Jag delar också stadsledningskontorets synpunkt om behovet av att undersöka om de resurser regeringen har satt av till samhällsorientering är tillräckliga för att uppnå reformens ambitioner.

Regeringen föreslår också att verksamheten ska undantas från självkostnadsprincipen, det vill säga bedrivas på affärsmässiga grunder, för att inte tjänsterna ska underprissättas och konkurrensen på marknaden därmed snedvridas. Jag vill med anledning av detta understryka vikten av att kommunerna inte bygger upp egna verksamheter som konkurrerar med näringslivet utan i stället faktiskt använder sig av möjligheten att upphandla verksamhet. På det sättet stimuleras marknaden på bästa möjliga sätt.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Vissa förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m.” (Ds 2011:31) hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 24 november 2011

ULLA HAMILTON

Bilaga

Vissa förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m. (Ds 2011:31), sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att
att delvis bifalla Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
att lägga till följande till stadens svar på remissen från Arbetsmarknadsdepartementet

De flesta av de justeringar av lag och förordning som remissen från Arbetsmarknadsdepartementet föreslår är rimliga. På två områden avstyrker dock Stockholms stad från remissens förslag.

Cirkuläret från Kungl. Maj:t (1964:115) om att statliga och statsbidragsberättigade byggnadsprojekt aktivt ska medverka till att tillhandahålla utbildningsplatser för studerande som utbildar sig till byggnadsarbetare kan verka ålderdomligt, men problemet som cirkuläret adresserar är högst aktuellt, och troligen inte mindre än när det tillkom. Cirkuläret bör därför inte upphöra att gälla med mindre än att det ersätts av något liknande. Inte minst Stockholmsregionen lider av brist på välutbildade byggnadsarbetare, något som bidrar till att förvärra både arbetslösheten och bostadskrisen, och som i förlängningen drabbar Stockholms tillväxt. Den borgerliga regeringens förändringar av gymnasieskolan, med minskade ansökningar till de yrkesförberedande programmen som följd, riskerar att ytterligare förvärra detta. För att kunna stärka intresset för gymnasial byggnadsutbildning och säkerställa kvaliteten behöver stadens och de fristående gymnasieskolornas utbildningar kunna tillhandahålla ordentlig arbetsplatsförlagd utbildning för de studerande, inte minst om dessa går den nya formen av gymnasial lärlingsutbildning. Att då minska förväntningar och krav på att statliga och statsbidragsberättigade byggnadsprojekt att bidra positivt till detta, är att gå i fel riktning.

När det gäller utvidgningen av kommunernas möjlighet att samverka i fråga om samhällsorientering för nyanlända invandrare är förslagen kloka, med undantag för det föreslagna kravet på att verksamheten måste bedrivas på affärsmässiga grunder. Att förbjuda kommuner att bedriva verksamheten enligt självkostnadsprincipen, endast med hänvisning till att det kan inverka menligt på antalet framtida aktörer inom området, innebär att kostnaderna för verksamheterna kan komma att bli större än vad som annars vore möjligt. På detta område bör varsamhet om skattemedlen gå före enskilda utbildningsföretags intressen.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Karin Wanngård*, *Olle Burell* och *Maria Östberg Svanelind* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet och Vänsterpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Arbetsmarknadsdepartementet har till staden remitterat promemorian ”Vissa förenklningar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m.” (Ds 2011:31). Remisstiden sträcker sig till 1 december 2011. Promemorian innehåller förslag i flera olika frågor inom Arbetsmarknadsdepartementets ansvarsområde och det övergripande syftet är att skapa ett mer ändamålsenligt regelverk. Förslag lämnas till ändringar i lagen om arbetslöshetsförsäkring, inkomstskattelagen och lagen om arbetsmarknadspolitiska program. Ändringar föreslås också i lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om arbetslöshetskassor samt att medverkan av nämndemän tas bort i vissa måltyper i avgöranden i kammarrätt. Vidare föreslås att reglerna om byggnadstillstånd och praktisk utbildning av byggarbetare ska upphävas. Promemorian föreslår även att förenkla för kommuner då man ska samverka i frågan om samhällsorientering för nyanlända invandrare. Dessutom lämnas förslag att förändra lagstiftningen kring diskriminering som har samband med kön i fråga om försäkringstjänster.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

De frågor som rör stadens verksamheter i promemorian är regelförändringar för att förenkla för kommunerna vid samverkan i fråga om samhällsorientering för nyanlända invandrare.

Regeringen föreslår i promemorian ändringar i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter som innebär att kommuner ska ges möjlighet att ingå avtal med en annan om att uppgifter om samhällsorientering kan utföras av den andra kommunen. Den 1 december 2010 infördes, som en del av den så kallade etableringsreformen, en skyldighet för kommuner att erbjuda vissa nyanlända invandrare samhällsorientering enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Enligt förordningen (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare ska kommunerna erbjuda minst 60 timmars samhällsorientering. Samhällsorienteringen ska innehålla vissa bestämda delar och erbjudas så snart som möjligt, och senast inom ett år, efter det att en etableringsplan har upprättats, och ska i möjligaste mån bedrivas på modersmål.

Regeringen konstaterar i promemorian att skyldigheten att tillhandahålla samhällsorientering enligt gällande föreskrifter ställer kommuner inför praktiska utmaningar, som innebär att kommuner kan behöva köpa tjänsten eller på annat sätt samarbeta med andra kommuner eller aktörer. I dagsläget kan kommuner samverka kring utförandet av samhällsorienteringen genom att bilda och överlåta skötseln av verksamheten till kommunalförbund eller en gemensam nämnd. Stockholms stad är i dagsläget utförare för samhällsorientering för 24 kommuner i länet. Detta har genomförts genom att respektive kommun skrivit avtal med Stockholms stad att staden får genomföra samhällsorientering. Samhällsorienteringen har därefter upphandlats utifrån lagen om offentlig upphandling. Denna samverkanslösning är komplicerad för en så begränsad uppgift. Regeringen menar därför att effektivitetsskäl talar för att låta kommuner köpa tjänsterna från en annan kommun och på så sätt uppfylla sina ålägganden gentemot sina kommunmedlemmar.

Regeringen föreslår också att verksamheten ska undantas från självkostnadsprincipen, det vill säga bedrivs på affärsmässiga grunder, för att inte tjänsterna underprissätts och konkurrensen på marknaden snedvrids. De föreslagna bestämmelserna påverkar inte kommunernas skyldigheter enligt lagen om offentlig upphandling. Regeringens förslag innebär att kommuner kan ingå avtal med varandra om utförande av samhällsorientering efter upphandlingsförfarande enligt lagen om offentlig upphandling. Stadsledningskontoret ser positivt på att kommuners möjligheter att köpa tjänster från varandra utökas genom en kompetensutvidgning. Dock vill stadsledningskontoret påpeka att förslagen inte innebär en utökad möjlighet för kommuner att samarbeta kring samhällsorienteringen.

I etableringsreformens förarbeten, i delbetänkandet Sverige för nyanlända – värden, välfärdsstat, vardagsliv (SOU 2010:16) konstaterades att samhällsorienteringens utformning ställer stora krav på samarbete och samordning mellan kommuner, bland annat på grund av praktiska svårigheter för kommuner att ge samhällsorientering så tidigt som möjligt till ett fåtal nyanlända med samma modersmål. Mot bakgrund av att möjligheterna för kommuner att samarbeta är begränsat, även efter föreslagen kompetensutvidgning, vill stadsledningskontoret uppmärksamma regeringen på att förutsättningarna för kommunens åtagande inte motsvarar utformningen av och intentionerna med samhällsorienteringen. Regeringen bör därför se över om den statliga finansieringen av samhällsorienteringen är tillräcklig för att uppnå uppdragets ambitionsnivå.

Utöver promemorians förslag om kompetensutvidgning bereds nu i Regeringskansliet även förslag om att utvidga målgruppen för samhällsorienteringen till andra nyanlända invandrare. Även här måste förutsättningar för samarbete, samordning och kostnadseffektivitet samt finansieringsprincipen beaktas.

Stadsledningskontoret föreslår därför som svar på remissen ”Vissa förenklingar i det arbetsmarknadspolitiska regelverket m.m.” (Ds 2011:31) anses besvarad med hänvisning till vad som anförts ovan.